

घ्याडलेख गाउँपालिका

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

“स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि र दिगो पूर्वाधार ! घ्याडलेखको समृद्धिको आधार !!”

यस गरिमामय सभाका माननीय सदस्यज्यूहरु,

घ्याडलेख गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाउँ सभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ। यस गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको लागी प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपमा साथ सहयोग र हौसला प्रदान गर्नुहुने घ्याडलेख बासी आदरणीय आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदिबहिनीहरुप्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। यस अवसरमा म नेपालको सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना र सुशासनको लागि नेपाली जनताले गर्दै आएका जनआन्दोलनहरुमा सहादत प्राप्त गर्नुहुने सहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु।

यस घ्याडलेख गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि नेपालको संविधान तथा संघीय, प्रदेश र स्थानीय कानूनद्वारा प्रदत्त हक अधिकारको प्रचलन गर्न तथा कानूनतः निर्देशित काम, कर्तव्य र दायित्व निर्वाह गर्न हामी प्रतिबद्ध छौं। घ्याडलेख गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरुको शिक्षा र स्वास्थ्यमा सहज पहुँच र पर्याप्तता तथा सामाजिक क्षेत्रको स्तर वृद्धिसँगै स्थानीय भाषा, संस्कृतिको संरक्षण, सम्बर्धन र प्रबर्धन गर्नु हाम्रो पहिलो कर्तव्य हुन आएको छ। कृषि, वन पैदावार र प्राकृतिक सम्पदामा आधारित पर्यटन घ्याडलेखको सम्भावनाको पहिलो क्षेत्र हो। दिगो पूर्वाधार विकाससँगै वातावरण संरक्षण र विपद उत्थानसिल संरचना निर्माण हाम्रो लागि अर्को सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्र देखिएको छ। यसका साथै सेवाग्राहीले सरल र सहज तरिकाले सेवा प्राप्त गर्ने हकलाई सुनिश्चित गर्न सूचना र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गर्न अनिवार्य छ। विद्युत र बाटोघाटोहरुको विस्तार र स्तरवृद्धिसँगै स्वच्छ, सफा, हरियालीयुक्त पर्यावरण संरक्षण गरी घ्याडलेख गाउँपालिकालाई बस्न योग्य ठाउँ बनाउने हाम्रो ध्येय रहेको छ।

आन्तरिक सुशासन र सबल प्रशासनको विकासबाट हामीले अख्तियार गरेको नीति तथा कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने भएकाले यो नीति तथा कार्यक्रम त्यसतर्फ

नै निर्देशित रहेको छ । जनतासँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध र सम्पर्क रहने वडा कार्यालयहरूको क्षमता विकास, श्रोत साधनमा वृद्धि र प्रणालीको विकास गर्ने नीति अवलम्बन गर्न प्रस्ताव गरिएको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, उद्यमशीलता, सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद, भौतिक पूर्वाधार विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, विपद व्यवस्थापन, न्याय निरुपण, मानव अधिकार प्रवर्धन जस्ता विषयगत क्षेत्रहरूका लागि विशेष नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु ।

आगामी आर्थिक वर्षको लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको प्रभाकारी कार्यान्वयन गर्न आम गाउँपालिकावासी तथा सबै पेशा, व्यवसायमा आवद्ध महानुभावहरूको सहयोग, समन्वय र सहकार्य रहने कुरामा विश्वस्त रहेको छु ।

आर्थिक बर्ष २०८०/०८१ को नीतिको समीक्षा :

- १) घ्याडलेख गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजना तर्जुमा भई कार्यान्वयनको तेश्रो वर्ष पुरा गरेको छ ।
- २) गाउँपालिकाको खेलकुद क्षेत्रको विकासको लागि वडा स्तरीय खेल मैदान निर्माण भएको छ ।
- ३) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै विद्यालयहरूमा कार्यरत शिक्षकहरूको क्षमता विकास गर्न तालिमहरू संचालन गर्नुका साथै समय समयमा विद्यालयहरूको अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिदै आइरहेको छ ।
- ४) विभिन्न किसिमका विपद र सरुवा रोगका विरामीको स्वास्थ्य अवस्थाको निरन्तर निगरानी, परामर्श तथा उपचारको लागि स्वास्थ्य परीक्षण, एम्बुलेन्स संचालन, अस्पताल सेवा लगायतका सेवाहरू निःशुल्क उपलब्ध गराइएको छ ।
- ५) समूहमा आवद्ध महिलाहरूलाई सीपमूलक तालिम दिई आय आर्जनका क्रियाकलापमा सहभागी गराई आत्मनिर्भर गराउन लघुउद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत चालु आ.व मा उद्यमशीलता तालिम प्रदान गरिएको छ ।
- ६) घ्याडलेख गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका मुख्य सडकहरूमा थप क्षती हुन नदिन तथा तत्काल मर्मत सम्भारका लागि आवश्यक उपकरण, निर्माण सामग्री र जनशक्ति परिचालन गरिएको छ ।

- ७) चालु आर्थिक वर्षमा ६२० मिटर सडक ढलान, २.८ कि.मि. ढुंगा छाप्ने कार्य, १२ कि.मी. मर्मत कार्य, २.३ कि.मि कच्चि सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- ८) चालु आ.व.को चैत्र मसान्त सम्ममा ३७५० घनमीटर तारजाली लगाउने कार्य तथा तटबन्ध निर्माण गरिएको छ ।
- ९) चालु आ.व.को चैत्र मसान्त सम्ममा ९७६ घर परिवारमा विद्युत सेवाको पहुँच पुगेको छ ।
- १०) गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणाधिन रहेको छ भने आफ्नै वडा भवनबाट सेवा प्रवाह गर्ने उद्देश्यले सबै वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माण कार्य चालु आर्थिक वर्षमा सम्पन्न भएका छन् ।
- ११) घ्याडलेख गाउँपालिकाको आफ्नै लोगो तथा नेपाली र तामाङ भाषाको पालिका गीत निर्माण गरी मातहतका सबै सरकारी कार्यालयहरुमा प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
- १२) चालु आ.व.मा घ्याडलेख गाउँपालिकाको वडा नं. २ को चन्दनपुर र वडा नं. ३ को सोलाभन्ज्याङ्गमा गुम्बा निर्माण कार्य भइरहेको छ ।
- १३) स्थानीय कानूनका रूपमा गाउँपालिकाले हालसम्म जारी गरेका ३१ वटा ऐन र १६० वटा नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड मध्ये चालु आर्थिक वर्षमा १० वटा ऐन र ६८ वटा कार्यविधि निर्देशिका जारी गरिएको छ ।
- १४) सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्थाहरु र सामुदायिक विद्यालयहरुमा सूचना अधिकारी तोकिएको सूचना प्रवाह भइरहेको छ ।
- १५) करदाताहरुबाट कर संकलन गर्न क्यू.आर कोड र राजस्व सफ्टवेयरको प्रयोग गरिएको छ । यस प्रणालीमा करिब २०४३ जना करदाताहरुको विवरण सुरक्षित गरिएको छ । सम्पत्ती कर, व्यवसाय कर, बहाल कर जस्ता करहरु अनलाइन प्रणालीबाट संकलन गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

सभा अध्यक्ष ज्यू,

अब म घ्याडलेख गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति र कार्यक्रम यस गाउँ सभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

घ्याडलेख गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोचलाई कार्यान्वयन गर्न देहायका रणनीतिहरू अबलम्बन गरिनेछन् ।

(क) सामाजिक विकास क्षेत्र

स्वास्थ्य तथा पोषण

१. आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई गाउँपालिकाबासीको मौलिक हकको रूपमा स्थापित गर्न गाउँपालिकास्तरीय स्वास्थ्य नीति निर्माण गरिनेछ ।
२. नेपाल सरकारको आ.व. ०८७०८८ सम्म सबै स्थानीय तहहरूलाई पोषणमैत्री स्थानीय शासन घोषणा गर्ने लक्ष्य अनुसार यस गाउँपालिकामा पनि आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी अगाडी बढाइने छ ।
३. स्वास्थ्य सेवालाई थप सुदृढ र नागरिकमैत्री बनाउन गाउँपालिकामा एक जना एम.वि.वि.एस. डाक्टरको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थालाई स्रोत, साधन र सेवाको मूल्यांकनको आधारमा पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको सेवा प्रवाह सहजीकरणका लागि प्रत्येक स्वयंसेविकालाई एकीकृत पोषण प्याकेज कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराईनेछ ।
६. आर्थिक रूपमा विपन्न तथा जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य उपचारका लागि संचालित स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई विस्तार गरी स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य चौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईको भौतिक पूर्वाधार र जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्दै औषधी लगायत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा सामग्रीहरूको पर्याप्त व्यवस्था गरी स्वास्थ्य सेवालाई सुदृढ गरी बस्ती स्तरमा निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच तथा औषधी वितरणको व्यवस्था मिलाईने छ ।

८. “स्वस्थ जीवन स्वच्छ आहार, हरेकबार खाना चार” को अभियान मार्फत पोषण सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमलाई सबै वडाहरुमा संचालन र विस्तार गरिनेछ ।
९. गाउँपालिका भित्रका महिलाहरुलाई गर्भवती भई सुरक्षित रुपमा प्रसव पिडा मुक्त गराउनका लागि घरबाट स्वास्थ्य संस्थासम्म ल्याउने/लैजाने र Birthing Center बाट रिफर भई अन्यत्र स्वास्थ्य संस्थामा लैजादा वखत लाग्ने एम्बुलेन्स खर्च गाउँपालिकाबाट निशुल्क उपलब्ध गराउने व्यवस्थाको शुरुवात गरिने छ ।
१०. विद्यालय दिवा खाजामा जंग फुड निषेधित गरी स्थानीय कृषि उपजहरुको प्रयोगलाई अनिवार्य गरीने छ ।
११. आयुर्वेद चिकित्साको लागि गाउँपालिका भित्र रहेको नागरिक आरोग्य केन्द्रलाई थप सुदृढीकरण गरिनेछ ।
१२. सुनौलो हजार दिनको अवधारणा अनुरूप गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरुको पोषणको अवस्था सुधार ल्याउन नेपाल सरकारले विनियोजन गरेको बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको आधारमा गाउँपालिकाबाट समेत थप बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई संचालन गरिनेछ ।
१३. त्रैमासिक रुपमा एक पटक पालिका भित्र विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरुसंगको सहकार्यमा विशेषज्ञ चिकित्सक सहितको एकीकृत घुम्ती शिविर संचालन गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१४. आ.ब. ०८१/०८२ मा नेपाल सरकारको सहयोगमा यस गाँउपालिका भित्र १० शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यका लागि पहल गरिनेछ । साथै, अमले र वस्तीपुरमा रहेको स्वास्थ्य चौकि भवन र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, भैसेमा भवन निर्माण गरिनेछ ।
१५. वस्तीपुर स्वास्थ्य चौकीमा ५ वेड सहितको २४ सै घण्टा उपचार सेवा प्रदान गर्ने गरी विशेष व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१६. पालिका भित्र रहेको ल्यावलाई स्तरोन्नती सँगै जनशक्ति व्यवस्थापन गरी एक्सरे मेशिन संचालनमा ल्याइनेछ ।
१७. जटिल प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भई बाहिर उपचारका लागि लैजानुपर्ने बिरामीको हकमा गाउँपालिकाले सम्बन्धित निकायहरुमा सहजीकरण गरिनेछ ।

१८. स्वास्थ्य संस्थामा रहेका बर्थिङ सेन्टरहरूको भौतिक तथा जनशक्ति व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
१९. वडा नं. २ स्थित डुम्रेमा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाइने छ ।

शिक्षा, भाषा, कला तथा साहित्य

२०. स्थानीय भाषा, कला, र इतिहासलाई केन्द्र विन्दुमा राखी स्थानीय संस्कृति सम्बर्द्धनका कार्यक्रमहरू तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२१. गाउँपालिका भित्र साहित्य उत्थानको लागि साहित्यकारहरूको पहिचान गरी प्रोत्साहन गरिनेछ । यसको लागि गाउँपालिकास्तरीय साहित्यिक गतिविधि संचालनमा ल्याइनेछ ।
२२. “घ्याडलेखको चिनारी स्थानीय पाठ्यक्रम” को आधारमा कक्षागत पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । कक्षा १-५ सम्म स्थानीय भाषामा पठनपाठन गरिने कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।
२३. सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिई शिक्षक, प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति र अभिभावकको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२४. बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता, सहायक कर्मचारी र विद्यालय सहयोगीलाई नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम मासिक पारिश्रमिक पुग्ने गरी निरन्तरता दिइनेछ ।
२५. गरीब, जेहेन्दार, दलित, पिछडिएका वर्ग, अपाङ्ग आदिलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरी अध्ययन पहुँच विस्तार गरिनेछ ।
२६. वैकल्पिक सिकाई अवस्थाको सिर्जनाका लागि बालबालिका र विद्यालयमा सूचना र प्रविधिको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ । पठनपाठनमा बढीभन्दा बढी प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ ।
२७. दिवा खाजा कार्यक्रम, छात्राहरूलाई सेनेटरी प्याड, निःशुल्क पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, सिकाइ सामाग्रीको प्रयोग जस्ता शैक्षिक समता विकास कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा निरन्तरता दिइनेछ ।

२८. विद्यार्थीको प्रतिभा विकासका लागि पालिकास्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
२९. गाउँपालिका भित्र “एक घर एक स्नातक” अभियान संचालन गरिनेछ ।
३०. “घ्याडलेखको छहारी ! शिक्षित छोरी, बुहारी !!” कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई स्नातक तह र स्नातकोत्तर तह अध्ययनरत पालिका भित्रका छोरी बुहारीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३१. सामुदायिक विद्यालयहरूलाई भौतिक पूर्वाधार बढाउदै बैकल्पिक शिक्षाको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरिनेछ ।
३२. आधारभूत विद्यालय उमेर समूहका सम्पूर्ण बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना अभियानलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
३३. सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात आधारमा शिक्षक दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।
३४. किशोर-किशोरी शिक्षा तथा जीवन उपयोगी सीप विकासको माध्यमले विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकालाई शिक्षाको मुलधारमा ल्याउन अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम संचालनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
३५. विद्यार्थी संख्या र भौगोलिक दुरी समेत अध्ययन गरी शिक्षक विद्यार्थी अनुपात कम भएका, बढी आर्थिक बोझ भएका विद्यालयहरूलाई गाभ्ने (Merge) कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
३६. आधारभूत तहको परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र प्रमाणिकरणलाई स्तरीय बनाइने छ ।
३७. विद्यालय बाहिर रहेका कक्षा छाड्ने, कक्षा दोहोर्‍याउने दर घटाउन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३८. पालिका भित्र नमूना विद्यालय सुधार कार्यविधि बनाई आवसीय विद्यालयको रूपमा संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
३९. घ्याडलेख गाउँपालिका अर्न्तगतका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूको कक्षा ५, ८, १० र १२ सबै विषयको उत्कृष्ट शिक्षकहरूलाई पुरष्कृत गरिने छ ।

४०. शिक्षक विद्यार्थी अनुपात मिलान गर्न तिनै तहको सरकारी अनुदान वितरण प्रणाली न्यायोचित गर्दै लगिनेछ ।
४१. आपतकालीन, संकटपूर्ण र महामारी जस्ता जोखिमपूर्ण परिस्थितिमा पनि बालबालिकाको शिक्षा प्राप्त गर्ने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न विद्यालय स्तरीय विपद प्रतिकार्य योजना निर्माणमा संस्थागत विकास र सहकार्य गरिनेछ ।
४२. प्रधानाध्यापकको कार्यगत मनोवृत्तिलाई उच्च राख्न नियमित प्र.अ.वैठक तथा थप प्रोत्साहन कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
४३. अंग्रेजी माध्यमबाट अध्ययन अध्यापन गराउने विद्यालयलाई थप अनुदान एवं अन्य सहयोगका क्षेत्र पहिचान गरी सहजीकरण गरिनेछ ।
४४. यस गाँउपालिका क्षेत्र भित्रको कुनै एक विद्यालयलाई नमूना विद्यालयको रूपमा तोकि आवधिक योजना बनाई सोहि अनुसार स्तरोन्नती, सुधार तथा सहकार्यको माध्यमबाट प्रयास थालनी गरिनेछ ।
४५. शिक्षकहरुको क्षमता बढाई गुणस्तरमा सुधार गर्न बहुपक्षिय तालिमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
४६. विद्यालय लेखाइकन प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न SAS (School Accounting System) सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था मिलाइने छ ।
४७. सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरुको नवीकरण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४८. गत आ.व.बाट प्राविधिक शिक्षा (कृषि) को पठनपाठन सुरु भई विद्यार्थीहरुको प्राविधिक शिक्षा प्रतिको आकर्षण बढाउन थप कार्यक्रमहरु तर्जुमा तथा कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
४९. अतिरिक्त क्रियाकलाप मार्फत विद्यार्थीहरुमा सकारात्मक प्रतिस्पर्धा गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
५०. Green and Clean र Paper less office को अवधारणालाई मुर्त रूप दिईनेछ ।

खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता

५१. खानेपानीका श्रोत तथा संरचनालाई समय सापेक्ष सुधार र विस्तार गरिनेछ । ।
५२. दिगो विकासको लक्ष्य नं. ६ अन्तर्गत “एक घर एक धारा” को नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

५३. गाउँपालिका भित्र सञ्चालन हुने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनका क्रियाकलाप र कार्यक्रमहरूमा दोहोरोपना हटाउनुका साथै प्रभावकारिता वृद्धि गर्नका लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका आधारमा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
५४. सरसफाइको लागि मानिसहरूको बानी व्यवहारमा आमूल परिवर्तन (Total Behaviour Change) गर्न पालिका क्षेत्रभरि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
५५. सार्वजनिक क्षेत्रको सरसफाइलाई सुधार तथा पहुँच विस्तार गर्न पालिकाका मुख्य चौक तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरिदै लगिनेछ ।
५६. संस्थागत सरसफाइ (विद्यालय/बालविकास केन्द्र र मुख्य गरी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा) खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (साबुन पानीले हात धुने र महिनावारी स्वच्छता) सुविधा सुनिश्चित गर्न आवश्यकता अनुसार निर्माण गर्ने, प्रयोगमा नआएका सुविधालाई मर्मत सम्भार गर्ने र नियमित सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्न सेवा प्रदायक संस्थाहरूलाई पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने र समुदाय स्तरमा सरसफाइ र स्वच्छता अभियान सञ्चालन गर्न सामाजिक नियमहरू बनाई अभियानको रूपमा लागु गरिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा/समावेशिकरण/गरिबी निवारण

५७. लक्षित वर्ग (सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न योग्य व्यक्तिहरू) को घरदैलोमा गएर बैकिङ प्रणाली मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५८. छुवाछुत, सामाजिक कुरीति, अन्धविश्वास र लैंगिक हिंसाका घटनाहरू न्यूनीकरणका लागि नीति निर्माण गरी टोल विकास संस्था, सामाजिक संघ संस्था मार्फत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५९. लक्षित समूहलाई योजना प्रकृत्यामा अर्थपूर्ण सहभागी गराई क्षमता तथा आर्थिक विकास गर्दै सशक्तीकरणमा जोड दिइनेछ ।
६०. उत्पीडित र सीमान्तकृत वर्ग समुदायलाई विकासको मूलधारमा ल्याउन उपयुक्त कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

६१. दलित तथा विपन्न समुदायको प्रत्येक क्षेत्रमा समान तथा अनिवार्य सहभागिता वृद्धि गरिनेछ ।
६२. लैंगिक विभेदमा परेका र पारिएका वर्गको उत्थानको लागि भाषिक, साँस्कृतिक, आर्थिक, सामाजिक समुन्नतिका लागी विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
६३. सबै वर्गहरूलाई समेट्ने गरि लैंगिक उत्तरदायी बजेट बनाईनेछ ।
६४. बाल विवाह, सामाजिक कुरीति तथा विभेदलाई न्युनीकरण गर्न विद्यालय स्तर र वडा स्तरबाट नै सचेतनामुलक कार्यक्रम गरिने छ ।
६५. जुम्ल्याहा, तीम्ल्याहा बालबालिकाको पोषण खर्चका लागी बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
६६. बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन कार्यविधि तयार गरी लागु गरिने छ ।
६७. सबै वडामा बाल क्लब, बाल अधिकार समिति गठन तथा सबलीकरण गरी परिचालन गरीने छ ।
६८. जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र बितरण तथा सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
६९. गरिबी निवारणका लागी लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन गरी महिला तथा युवाहरूलाई प्रारम्भिक र एडभान्स जस्ता सीपमूलक व्यवसायिक तालिम प्रदान गरी उद्यमी सिर्जना गर्दै स्वरोजार बन्न अभिप्रेरित गरिने छ । सिपमुलक तालिमबाट उत्पादित सामानहरू साभा सुविधा केन्द्रमा राखि बिक्री वितरण गर्न व्यवस्था मिलाइने छ ।
७०. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई डिजिटिजेशन गरी भत्ता वितरण प्रणालीलाई दुरुस्त गरिनेछ ।
७१. सामाजिक व्यवहार परिवर्तनका लागी सूचना तथा संचार अभियान संचालन गरिनेछ ।

रोजगारी तथा मानव संशाधन विकास

७२. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका बेरोजगारहरूको सूची बनाई क्रमश उत्पादन मुलक उद्योगमुलक तथा सामाजिक निर्माण कार्यमा परिचालन गर्ने गरी कार्य गरिने छ ।

७३. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुको साभेदारीमा विविध जनचेतनामुलक, विकास निर्माण, कृषि, पशुपालन जस्ता कार्यमा सहकार्य गरी स्थानीयबासीलाई संलग्न गराई परिचालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७४. घ्याङलेख गाँउपालिका भित्र वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा गई अलपत्र परेका नागरिकहरुको उद्दार गर्न सम्बन्धित निकायहरुमा पहल गरिनुका साथै मृत्यु भएका गाँउपालिका भित्रका नागरिकहरुको शव घर ल्याउन विषेश पहल गरिनेछ ।

खेलकुद

७५. वडा नं. २ डुम्रे स्थित पालिका स्तरीय खेल मैदानको निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरी पालिका स्तरीय खेलकुदजन्य कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
७६. युवाहरुलाई खेलकुदमा आकर्षित गर्न अध्यक्ष कप र राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिताहरुलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७७. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरका खेलकुदमा भाग लिने पालिका क्षेत्र भित्रका उत्कृष्ट खेलाडी तथा जित हाँसिल गराउन सहयोग पुऱ्याउने प्रशिक्षकहरुलाई प्रोत्साहन गर्न पुरस्कार र सम्मानको व्यवस्था मिलाईने छ ।
७८. विद्यालय तथा समुदायबाट खेलाडी पहिचान, सम्मान तथा क्लब दर्ता कार्यलाई निरन्तरता दिई अन्तर वडा स्तरीय प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ । खेलकुद प्रतियोगिताका माध्यमबाट घ्याङलेखलाई राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा पहिचान गराउने प्रयास गरिनेछ ।

सामाजिक परिचालन

७९. लैंगिक तथा घरेलु हिंसा न्यूनिकरण गर्दै हिंसा रहित परिवार/समाज निर्माणका लागि मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरुको प्रभावकारी परिचालन गरिनेछ ।
८०. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था र सहयोगी निकायहरुलाई गाउँपालिकाको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट सामाजिक विकासमा संलग्न गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

न्यायिक नीति

८१. मेलमिलाप कर्ता, जनप्रतिनिधिहरूका लागि क्षमता अभिवृद्धिको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
८२. विवाद निरुपण तथा मेलमिलापको लागि समुदाय स्तरमा कार्यक्रम बनाई लागु गरिने छ ।
८३. मेलमिलाप केन्द्रलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
८४. कानूनी परामर्शदाताको व्यवस्था गरिनेछ ।
८५. न्यायिक समितिलाई सवल र सक्षम बनाउन सहयोग गरिनेछ ।

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक नीति

८६. महिला र पुरुषको समान कामको लागि समान ज्यालाको व्यवस्था गरिनेछ ।
८७. महिलाहरूको नाममा व्यवसाय दर्ता गर्दा लाग्ने दस्तुरमा २५ प्रतिशत छुट गरिनेछ ।
८८. महिलाहरूको सशक्तिकरणका लागि आवश्यकता अनुसारका वृत्ति विकास, सीप विकास, क्षमता विकास लगायत रोजगार सिर्जना गर्ने क्षेत्रहरूमा विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
८९. बाल विवाह, बाल दुर्व्यसनी र बालश्रम विरुद्ध जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनुका साथै बालबालिकाको हक, अधिकारका विषयमा विद्यालय स्तरमा श्रव्यदृश्य सामाग्रीहरूको माध्यमबाट जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
९०. हिंसामा परेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिकको लागि सुरक्षित आवास गृह (सेफ हाउस) निर्माण सम्पन्न गरि संचालनमा ल्याइनेछ ।
९१. आ.व. ०८१/०८२ देखि गाउँपालिका भित्रका श्रीमती मृत्यु भएका बिदुरहरूलाई मासिक रु. १५००/- का दरले सामाजिक सुरक्षा भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
९२. गाउँपालिकामा ७५ वर्ष उमेर पुराभएका वृद्ध/वृद्धाहरूलाई साहाराको लागि लठ्ठी वितरण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
९३. गरिबी निवारणको लागि संचालन भएको लघुउद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत उत्पादन भएका सामाग्रीहरूको बजारीकरण गर्न उचित बजेटको व्यवस्थापन गरिने छ ।

९४. ऐसेलु प्रवर्द्धनको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

९५. स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने कोदोको रक्सीलाई स्तरीकरण र बजारीकरण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

(ख) आर्थिक विकास नीति

कृषि तथा पशुपालन :

९६. बढ्दो वैदेशिक रोजगारीको परनिर्भरतालाई न्यूनीकरण गर्दै युवालाई कृषि उद्यममा आकर्षित गर्न “युवाको पौरख-घ्याङलेखको गौरव” नामक मागमा आधारित कृषि व्यवसायिक उद्यमशिलता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

९७. सामुहिक सहकारी खेतिलाई प्रवर्द्धन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन खर्चको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

९८. अकस्मात रुपमा आई पर्ने महामारीजन्य समस्याहरूलाई मध्य नजर गर्दै आकस्मिक बाली संरक्षण कार्यक्रम मार्फत व्यवसायिक किसानहरूलाई थप प्रोत्साहन गरिदै लगिने छ ।

९९. वडा वडामा अर्गानिक खेती गर्न कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यको थालनी कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१००. पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम संचालन गरि आधुनिक उन्नत पशु उत्पादनमा जोड दिदै कृषकहरूलाई दुग्ध तथा मासुजन्य उत्पादन गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।

१०१. उन्नत पशुपालन, पशु विमा, गोठ सुधार जस्ता कार्यक्रमहरूबाट व्यवसायिक किसानहरूलाई थप प्रोत्साहित गरिनेछ ।

१०२. कृषि उत्पादन बढाउने उद्देश्यका साथ “उत्कृष्ट किसान, हाम्रो शान” नारालाई आत्मसात गर्दै उत्कृष्ट (जडिबुटी, तरकारी, फलफूल, पशुपालन) खेती गरी कृषि उत्पादन बृद्धिमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने कृषकलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

१०३. कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न शिक्षा, अनुसन्धान र प्रसार पद्धतिलाई एकीकृत विकास गरिनेछ ।

१०४. यस आ.व. देखि कृषकहरूको कृषक परिचय पत्र निर्माण कार्य सुरुवात गरी परिचय पत्र वितरण कार्यको थालनी गरिनेछ ।

१०५. परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकिकरण तर्फ अभिप्रेरीत गर्दै, आवश्यक यान्त्रीकिकरण प्रविधिको उचित व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०६. भुगोल, भौगोलिक, हावापानी पहिचानको आधारमा कृषि पकेट क्षेत्र र कृषक समुह, संजाल बनाईने छ ।
१०७. कृषि उत्पादित बस्तुको उचित व्यवस्थापनको लागि भण्डारण केन्द्र र चिस्यान केन्द्रको अवधारणा ल्याईनेछ ।
१०८. कृषकहरुलाई उचित समयमा नै मल तथा गुणस्तरीय विउ विजन उपलब्ध गराउन, गोदाम घर संचालन गर्न सहकारी मार्फत विशेष कार्ययोजना बनाई कार्य आरम्भ गरिनेछ ।
१०९. भुगोल र हावापानीको आधारमा गाउँपालिका क्षेत्रका खेतियोग्य जमिनहरुको वर्गिकरण गरी पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
११०. कृषि र पशुपालन लगायतको क्षेत्र विकास गरी उत्पादन र रोजगारीको अवसर वृद्धि गर्न संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको सहयोग र सहकार्यमा नवप्रवर्तन साभेदारी विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।

सहकारी, गैह्रसरकारी तथा वित्तीय क्षेत्र

१११. सहकारी संस्थाहरुलाई दर्ता, नियमन, प्रवर्द्धन र विकासमा सहयोग गरिनेछ ।
११२. गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रहरुसंग सहकार्य गरी उत्पादनमूलक कार्यक्रमको लागि लगानी मैत्री वातावरणको सिर्जना गरिनेछ ।
११३. सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र संग भएको पूँजीलाई उच्चम विकास तथा रोजगारी सिर्जना गर्ने क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
११४. गाउँपालिका क्षेत्रमा गठन हुने टोल विकास संस्था लगायतका सामुदायिक संघ संस्थाको कार्य प्रणालीलाई अझ प्रभावकारी बनाई गाउँपालिकाको समग्र विकास प्रकृत्यामा सहभागी गराईनेछ ।
११५. सहकारी क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्दै गाउँपालिकाको आर्थिक एवं सामाजिक विकासमा अधिकतम परिचालन गरिनेछ ।
११६. सहकारी संस्थाहरुको माध्यमबाट परम्परागत खेति र पशुपालन प्रणालीलाई विस्थापन गर्दै आधुनिक खेति प्रणालीबाट कृषि उत्पादन बढाउन र उन्नत

- पशुपालन गरी कृषकहरुको जीवनस्तर उकास्ने कार्यक्रम संचालन गर्न सहयोग गरिनेछ ।
११७. नियमित रुपमा सहकारी संघ संस्थाहरुको नियमन गरी प्रवर्द्धनका लागि सहयोग गरिने छ ।
११८. सहकारी संघ संस्थाहरुको नियमन, प्रवर्द्धनमा संलग्न कर्मचारी, संचालक समिति, लेखा सुपरीवेक्षण समिति, सहकारीका कर्मचारीहरु र सदस्यहरुलाई तालिम, गोष्ठी र अनुभव आदान प्रदान लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११९. कृषी मल, विउँ/विजन वितरण, कृषी सिर्चाइ, कुलो बाध निर्माण, लिफ्ट सिर्चाइ, कृषी सडक निर्माण, सोलार वाटर पम्प, शितभण्डार तथा संकलन केन्द्र निर्माण, कृषी औचार उपकरणहरु, ढुवानी साधन लगायतको उत्पादन वृद्धि, भण्डारण, प्रशोधन तथा बस्तु बजारिकरणमा सहयोग पुऱ्याउन कार्यक्रम अगाडि बढाउन सहकारी संघ संस्थाहरु सँग सहकार्य गरिनेछ ।
१२०. स्थानीय स्तरमा उत्पादित कृषि उपजलाई स्थानीय बजारमा बजारिकरणका लागि सहकारी बजारको विकास गरिने छ ।
१२१. फलफूल, बहुवर्षीय नगदेवालीका लागि विरुवा सहितको नर्सरी प्रवर्द्धन, करेसावारी लगायत हरित उद्यमको विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न सहकारी क्षेत्रको भुमिका अभिवृद्धि गर्न आवश्यक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
१२२. सहकारी संघ/संस्थाहरुको, भौतिक क्षमता, नवप्रवर्तन र प्रविधि प्रवर्द्धनमा सघाउ पुऱ्याउने डिजिटल उपकरण, सूचना व्यवस्थापन लगायत नवप्रविधि प्रवर्द्धनमा सघाउ पुऱ्याउने कार्यक्रमहरु ल्याई कार्यान्वयन गर्ने गरिनेछ ।

पर्यटन

१२३. पर्यटनको सम्भावना बोकेका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
१२४. पर्यटनको सम्भावना बोकेका क्षेत्रहरुमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण कार्य लागत साभ्केदारीमा गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै होम-स्टे (Home stay) सेवाको लागि वडा नं. २ अन्तर्गत सातदोबाटोमा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने कार्यलाई साभ्केदारीमा अगाडी बढाईनेछ ।

१२५. लाखाड गुम्बा, सातदोबाटो र फापरचुलीमा पर्यटन गतिविधि आकर्षित गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिनेछ । पर्यटन संगै मनोरम चिया बगान स्थापनार्थ सम्भावना बोकेको क्षेत्रको पहिचान गरी अन्य निकायहरुको सहयोगमा शुरुवात गर्ने प्रयास गरिनेछ ।
१२६. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने कार्यका लागि आवश्यक सूचना, पम्प्लेट, होर्डिङ बोर्ड निर्माण गरिनेछ । साथै सामाजिक सञ्जाल मार्फत व्यापक प्रचार प्रसार गरिनेछ ।

उद्योग तथा बाणिज्य

१२७. सिस्नुको पाउडर बनाउने उद्योगको स्थापना गर्न पहल गरिने छ ।
१२८. घ्याडलेखमा भएका विविध प्रकारका उत्पादन, फलफुल, सामाग्रीहरु बेचविखन गर्ने प्रयोजनार्थ सिन्धुलीको सदरमुकाममा “घ्याडलेख कोशेली घर” भाडामा लिई संचालनको प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
१२९. उद्योग सम्बन्धी प्रशिक्षण तालिम प्राप्त व्यक्तिहरुको सूची तयार गरी अब उपरान्त हुने तालिममा सहभागी हुनेहरुलाई तालिम पश्चात उत्पादन गर्ने पर्ने शर्त राखी तालिममा सहभागी गराइनेछ ।
१३०. उपभोक्ता हित संरक्षणको लागि विद्यालय स्तरमा सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै बजार अनुगमन कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
१३१. व्यापार व्यवसाय दर्ता गर्ने, कर तिर्ने, जनताको कर जनताकै लागि हो भन्ने भावनालाई अभियानको रुपमा संचालन गरिनेछ ।
१३२. करदातालाई सहजरुपमा कर भुक्तानी गर्न प्रविधि मैत्री कर प्राणालीको अवलम्बन गरिनेछ ।
१३३. घरजग्गा बहाल कर लिदा क्षेत्र निर्धारण र प्रयोजन हेरि करको दरमा हेरफेर गरिनेछ ।

(ग) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति

वन वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन

१३४. “सफा, सुन्दर, हरियालीयुक्त घ्याडलेख” को अवधारणा अनुरूप यस क्षेत्रमा रहेका मुख्य मार्ग र अन्य सडकको दायाँ बायाँ वृक्षारोपण गरी हरित सडकको रूपमा विकास गरिने छ ।
१३५. बालमैत्री, अपांगमैत्री, वातावरणमैत्री पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ, हरित पालिकाको अवधारणा अनुरूप पार्क निर्माण, विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।
१३६. अन्य सरकारी तथा गैह्र सरकारी संघ संस्थासंग सहयोग तथा समन्वय गरी वन, वातावरण, भू-संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धमा जनचेतनामूलक तथा संरक्षणमुखी विविध कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन

१३७. विपद्पूर्व तयारी कार्यको लागि प्रतिकार्य योजनाको पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१३८. विपद्बाट हुने धनजनको क्षतिलाई उचित राहतको व्यवस्था तत्कालै मिलाईनेछ ।
१३९. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन, संघीय विपद् व्यवस्थापन र राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनिकरण प्राधिकरणसँग समन्वय गरी विपद्लाई न्यूनिकरण गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।

फोहोरमैला व्यवस्थापन

१४०. गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्रलाई समेत सहभागी गराई फोहोरमैला व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१४१. फोहोरमैलालाई स्रोतमै न्यूनिकरण गर्न घर घरमा कुहिने र नकुहिने फोहोरलाई छुट्टयाई फोहोरमैलाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१४२. फोहोरलाई उचित स्थान (Land field Side) पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

(घ) पूर्वाधार विकास नीति

सडक

१४३. सोलाभञ्ज्याङ चौकीटार बेलबोट हुँदै रामपुर सम्म जाने सडकलाई बाह्रै महिना संचालन गर्नको लागि प्रदेश सरकारको सहकार्यमा स्तर उन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४४. सिम्लेपुल देखि सोलाभञ्ज्याङसम्म कालोपत्रे सडक निर्माण गर्ने कार्य समयमा नै सम्पन्न गर्न/गराउन विशेष जोड दिइने छ । यसरी घ्याडलेखलाई वि.पि राजमार्गसंग जोड्दा यस क्षेत्रको उत्पादन, व्यवसाय तथा जनताको जिवनस्तरमा ठुलो परिवर्तन आउने अपेक्षा लिइएको छ ।
१४५. रामपुर रामभेंडे हुँदै वि.पि राजमार्ग जोड्ने सडकलाई बाह्रै महिना संचालन हुने गरी स्तरउन्नति गरिनेछ साथै संघ र प्रदेश सरकारको सहयोगमा कालोपत्रे गर्न सहकार्य गरिनेछ । साथै रामपुरबाट मरिण जोड्ने मार्गको स्तरोन्नति गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
१४६. यस गाउँपालिकाले निर्माण गरेको यातायात गुरुयोजना तथा संघ र प्रदेश सरकारको नीति अनुसार साँघुरो सडकलाई विस्तार तथा स्तरउन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
१४७. भौतिक पूर्वाधार खडा गर्दा बालबालिका, महिला, अपाङ्ग र वातावरणमैत्रि संरचना निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
१४८. हरेक वडामा दक्ष डकर्मी/सिकर्मी तालिम दिने तथा दक्ष डकर्मी /सिकर्मीहरुको वडास्तरीय सूचि बनाई तालिम प्राप्त डकर्मी /सिकर्मीहरुबाट सार्वजनिक निर्माण गराउने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
१४९. उपभोक्ता समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरि वडास्तरमा नै सम्भौता गराउने, ५ लाख भन्दा मुनिका योजनाहरु वडास्तरबाटै अनुगमन मुल्याडकन तथा भुक्तानीका लागि सिफारिस गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । उपभोक्ता समिति मार्फत हुने सबै कार्य जेष्ठ मसान्त भित्रै सम्पन्न गर्नु पर्ने नीतिगत व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१५०. भौतिक पुर्वाधारका निर्माण कार्यलाई कागजात बिहिन (online) पद्धतिबाट संचालन हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१५१. भौतिक पुर्वाधारहरूको गुणस्तरिय परिक्षणको लागि हरेक योजनाको कम्तिमा २ पटक भौतिक रुपमा अनुगमन तथा प्रयोगशाला परिक्षणको लागि आवश्यक औजार उपकरणको प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
१५२. गाउँपालिकाको प्राथमिकतामा परेका सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरूको डि.पी.आर. गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई सो अनुरूप प्रदेश सरकार र संघीय सरकारको सहयोगमा सार्वजनिक निर्माण कार्यमा सहकार्य गरिनेछ ।
१५३. गाउँपालिका मुख्य बजारक्षेत्र तथा आवश्यक स्थानहरूमा प्रतिक्षालय निर्माण गरिनेछ ।

सिंचाई

१५४. घ्याडलेख गाउँपालिका भित्र निर्माण भएका सिंचाई आयोजनाहरूलाई मर्मत गरि संचालनमा ल्याईनेछ । साथै आवश्यकतामा आधारित सिंचाई कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
१५५. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पानीका मुहानहरूको उचित संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्नुका साथै सिंचाई र खानेपानीको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी लिफ्ट प्रणाली प्रयोगको सुरुवात गरिनेछ ।
१५६. गाउँपालिका भित्रका मुख्य कृषि योग्य जमिनहरूमा सम्भाव्यताका आधारमा साना सिंचाई, कुलो, सिंचाइ पोखरी आदिको निर्माण तथा मर्मत गरी सिंचाई सुविधा प्रवाह गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।
१५७. वृहत सिंचाई योजनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन, डि.पि.आर. तयारी र निर्माणका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।

भवन तथा सहरी विकास

१५८. राष्ट्रिय भवन आचारसंहिता तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मार्गदर्शन बमोजिम गाउँपालिका भित्र भवन निर्माणको लागि नक्सा पास अनिवार्य गरिनेछ । साथै नक्सापासको लागि निःशुल्क परामर्श सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
१५९. गाउँपालिका भित्रको घरहरूको अभिलेखिकरण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१६०. गाउँपालिका भित्र निर्माण गरिने सबै प्रकारका पक्की भवनहरूलाई अनुगमन गरि सुरक्षित आवासमा जोड दिइनेछ ।

१६१. गाउँपालिकाका हायुटार, रामपुर र चन्दनपुर बजारलाई व्यवस्थित नमुना शहरको रूपमा विकास गर्न प्रदेश र संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

व्यवस्थित बस्ती विकास

१६२. समुदायको अग्रसरतामा गरिने बस्ती विकासलाई प्रोत्साहित गर्न प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

१६३. व्यवस्थित बस्ती विकासका लागि छुट्टै गुरु योजना बनाई लागू गरिनेछ ।

१६४. एकिकृत जग्गा विकास योजना तयार गर्न पहल गरी भूमिलाई आवास क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, कृषि क्षेत्र, वन क्षेत्र, सिमसार क्षेत्रमा विभाजन गरी सोही अनुरूप भू-उपयोग गर्ने नीति लिईने छ ।

१६५. विभिन्न धार्मिक, सास्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वका स्थान तथा सम्पदाहरुको मौलिक तथा प्राचीन नामहरुको खोजी गरी तिनको पुनर्स्थापना गर्ने, आधिकारिक नामाकरण हुन बाँकी टोल, बस्ती, सडक, मार्ग, चोक, भवन, स्मारकहरुको नामाकरण गर्ने र अन्य निकायबाट नामाकरण गर्दा गाउँपालिकाको स्वीकृति लिनु पर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा :

१६६. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका मुख्य मुख्य वस्तिहरुमा सडक बत्ती जडान कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।

१६७. गाउँपालिका भित्र विद्युतीकरण हुन बाँकी रहेका क्षेत्रमा विद्युत पुऱ्याउनको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

(ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा वित्तीय सुशासन :

संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह

१६८. गाउँपालिकाले निर्माण गरेका कानूनहरुलाई समसामयिक परिमार्जन गरि सेवा प्रवाहमा चुस्तता ल्याइनेछ । साथै आवश्यक थप कानून निर्माण गर्नको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

१६९. गाउँपालिकालाई गाउँपालिकाको कार्य प्रकृति, कार्यबोध र औचित्यको आधारमा आवश्यक पर्ने जनशक्ती आँकलन गरी कार्य विवरण तथा कार्य विश्लेषणका आधारमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरि समयानुकुल बनाईनेछ ।
१७०. गाउँपालिका मातहत कार्यरत कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च राख्नका लागि सामुहिक जीवन विमा, दुर्घटना विमा तथा स्वास्थ्य विमा गर्ने गरी व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१७१. वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी र सार्वजनिक विद्यालयका शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी समेतको सहभागितामा अन्तरपालिका अवलोकन भ्रमणलाई निरन्तरता दिईने छ । यस्तो अवलोकन भ्रमणका क्रममा भ्रमणदलका सदस्यहरुले देखेका राम्रा र सकारात्मक पक्षहरु समेटिएको र तत्कालै गर्न सकिने सुधारका क्षेत्रहरुको पहिचान गरि त्यस्तो प्रतिवेदन गाउँपालिकामा बुझाउनु पर्ने अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ । यसरी प्राप्त सुझावहरुलाई क्रमश कार्यान्वयनमा लगेनेछ ।
१७२. गाउँपालिकाको स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरुको उच्च मनोबल राख्नको लागि पदिय जिम्मेवारी एव तह अनुसार सञ्चार खर्च, आवास सुविधाको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१७३. पदाधिकारी र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागी तालिमको आवश्यकता पहिचान (Training Needs Assessment TNA) गरी आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा व्यवस्था मिलाईनेछ ।

आर्थिक सुशासन/वित्तीय सुशासन :

१७४. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र राजस्व अभिवृद्धि गर्ने कार्यका लागि विशेष कार्यदल बनाएर राजस्व प्रक्षेपण कार्यलाई सुधार गरिनेछ ।
१७५. जनप्रतिनिधि, कर्मचारी समेतलाई सार्वजनिक खरिदका कानूनी प्रक्रिया, व्यवहारिक विषय लगाएतका विषयमा सघन प्रशिक्षण कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७६. गाउँपालिका भित्र महालेखा परिक्षकको कार्यालयले औलाएका बेरुजुमा लगत कट्टा गर्ने तथा बेरुजु फछ्यौट गर्न विशेष कार्यदल बनाइनेछ । साथै आगामी आर्थिक

वर्षमा बेरुजु न्यूनिकरण गर्न आवश्यक प्रशिक्षण कानूनी सुभावा तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्य गरिनेछ ।

१७७. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी अनावश्यक फजुल खर्च हटाउने, खर्चलाई नतिजा सँग आवद्धता गरिने तथा सार्वजनिकीकरण गरिने कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

१७८. गाउँपालिका भित्र संचालित विकास निर्माण तथा सबै कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गर्ने, मासिक समीक्षा गर्ने, भए गरेको कार्यहरूको वडास्तर र गाउँपालिका स्तरमा आवधिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

१७९. गाउँपालिका र अर्न्तगतका वडा र स्वास्थ्य संस्थाहरूले गरेका खर्चको विश्वसनीयता, औचित्यता र प्रभावकारीता समेतको परीक्षण गर्न तेस्रो पक्षबाट (स्वतन्त्र संस्था वा निकाय) सामाजिक परीक्षणको व्यवस्था मिलाईनेछ र त्यस्तो परीक्षण प्रतिवेदन सार्वजनिकीकरण गरिनेछ ।

सूचना, प्रविधि तथा संचार :

१८०. आगामी आर्थिक वर्षभित्र गाउँपालिकाभित्रका सबै वडा कार्यलयहरू, सार्वजनिक विद्यालयहरू, स्वास्थ्य चौकीहरू तथा अन्य सार्वजनिक कार्यालयहरूलाई सतप्रतिशत इन्टरनेट (Optical fibre) युक्त प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ ।

१८१. दुरसञ्चार शिक्षा, प्रविधिमैत्रि अनुगमन तथा अनलाईन मार्फत सेवा प्रवाह गरिने व्यवस्थाको सुरुवात गरिनेछ ।

१८२. गाउँपालिकाको आफ्नै सरभर स्थापना गरेर तथ्याङ्क एकिकृत रुपमा राख्ने कार्यको लागि अन्य निकाय सँग सहकार्य सहयोग स्थापना गरिनेछ ।

१८३. नेटवर्क प्रणालीको स्थापना गरी गाउँपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयहरूलाई अन्तर आवद्ध गरिनेछ ।

१८४. गाउँपालिकाका मुख्य सार्वजनिक स्थलहरूमा फ्रि वाईफाइ जोनको व्यवस्था गरिनेछ ।

१८५. गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्न डिजिटल टोकन प्रणालीको व्यवस्था गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा प्रत्यक्ष एवं परोक्ष रूपमा अमूल्य सुभावा सल्लाह दिनु हुने र सहयोग पुऱ्याउनु हुने नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, बागमती प्रदेश सरकार, संघीय एवं प्रदेश माननीय सदस्य ज्यूहरु, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका पदाधिकारीहरु, सबै गाउँसभा सदस्यज्यूहरु, राजनीतिक दलका स्थानिय प्रमुख एवं प्रतिनिधीज्यूहरु, विषयगत समितिका पदाधिकारीहरु, विषयगत शाखाका कर्मचारीहरु, उद्योगी व्यवसायी, बुद्धिजिवी, नागरिक समाज, संचारकर्मी लगायत सम्पूर्ण घ्याडलेखवासीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम पारित गर्न सम्पूर्ण गाउँसभा सदस्यहरुसँग सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद ।

जगत बहादुर भोलन

गाउँपालिका अध्यक्ष

घ्याडलेख गाउँपालिकाको कार्यालय

हायुटार, सिन्धुली

बागमती प्रदेश

२०८१।०३।१०